

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมเพื่อหัวใจของเรานะ เราอุทิศสำหรับชวนชวามาวัดมาวาเพื่อ
เสียสละทาน ทาน ศีล ภาวนา ทาน ศีล ภาวนา ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ให้ธรรมเป็นทาน ให้ธรรมเป็นทานเลิศที่สุด ให้ธรรมเป็นทานคือให้สติให้ปัญญาของคน เตือน
คนให้มีสติปัญญา ให้รู้จักรักษาเอาตัวรอด อย่าให้เป็นเหยื่อของสังคม สังคมโหดร้าย

สังคมมาจากไหน สังคมมาจากมนุษย์ มนุษย์รวมกันเป็นสังคมขึ้นมาๆ ทุกคนเห็นแก่ตัว
ทุกคนพยายามมีใครยาวสาวได้สาวเอา

แต่ถ้าคนมีสติปัญญานะ เราไม่ใช่คนโง่ เราไม่ใช่เหยื่อของเขา แต่เรามีสติปัญญาของเรา
ถ้าเราเห็นใครตกทุกข์ได้ยาก เห็นใครที่ขาดตกบกพร่อง ถ้าเราจะเสียสละเพื่อบุญกุศลของเรา
เพื่อความสุขในสังคม เราทำด้วยสติด้วยปัญญา เราไม่ได้ทำด้วยความเป็นเหยื่อ เราต้องมี
สติปัญญาของเรา พระพุทธศาสนาสอนอย่างนั้น เห็นไหม

เรามาวัดมาวา กัน เรามาเสียสละทานๆ เรื่องของทาน ทาน เรื่องของวัตถุทานเป็น
อามิสๆ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาบอกพระอานนทที่ไป “อานนทฺ เถอบอกบริษัท ๔ นะ
ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด”

แล้วปฏิบัติกันอย่างไรละ การเสียสละทานนี่ก็เป็นการปฏิบัติอย่างหนึ่งนะ

เราต้องชวนชวามา เราต้องแสวงหามาเป็นสมบัติของเรา สิ่งที่เราหามาด้วย
น้ำพักน้ำแรง คนที่มีสติมีปัญญานะ เขารู้จักรักษาของเขา

ในนอโกวาท ครอบครัวยุคจะมั่นคงขึ้นมา ครอบครัวนั้นจะต้องรู้จักประหยัดมัธยัสถ์ รู้จัก รักษาสมบัติของตน ของสิ่งใดที่ชำรุดเสียหาย รู้จักซ่อมแซมบำรุงรักษาเพื่อใช้ต่อไปๆ ไม่ใช่ สู้รื้อส่อ่ายฟุ่มเฟือย

แล้วเราเสียสละทาน เสียสละทานมันตรงข้ามกับการประหยัดมัธยัสถ์ รู้จักรักษาใหม่ มันยิ่งกว่าอีก ยิ่งกว่าเพราะอะไร เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา สิ่งที่มีค่าคือชีวิต มีค่าคือหัวใจของคน หัวใจของคนที่ยืนยาวตายเกิดในวิภวภูมิจึง ถ้ามันมีค่าขึ้นมา มีสติปัญญาของมัน

สิ่งที่เราเสียสละ เสียสละเพื่อหัวใจดวงนี้ ถ้าเพื่อหัวใจดวงนี้ หัวใจที่มีคุณค่า หัวใจที่มี คุณค่านะ แล้วสิ่งที่เสียสละมา เสียสละมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของเรา เราชวนชวนมาด้วยความ ปากกัดตีนถีบเพื่อแสวงหาเป็นสมบัติของเรา แล้วมันต้องรู้จักประหยัดรู้จักมัธยัสถ์ รู้จักประหยัด มัธยัสถ์เพื่อฝึกหัดนิสัยของเราให้เป็นคนดี ให้รู้จักรักษาทรัพย์สมบัติของเรา ให้รู้จักรักษา กิริยามารยาทของเรา รักษาแล้ว สิ่งที่เราเสียสละ เสียสละเพื่อหัวใจดวงนี้ หัวใจดวงนี้ถ้ามันรู้จัก เสียสละ มันสละความตระหนี่ถี่เหนียว

คนเราฟังคนอื่นไม่ได้เลย กูแน่ กูแน่ กูแน่อยู่คนเดียวแหละ แต่การเสียสละ การรักษา นี้แหละมันจะเปิดหัวใจให้ว่า เออ! เราเสียสละ เราฝึกหัดของเรา คนที่ทุกข์จนเข็ญใจ ถ้าเขาทุกข์ เขายาก เราให้เขา เป็นเพราะอะไร ทำไม

นี่มันรู้จักใจ รู้จักเปิดหัวใจของเราฟังคนอื่นบ้าง คนอื่นก็คนเหมือนกัน ไม่ใช่เฉพาะเรา คนเดียว คนก็คนทั้งนั้นนะ แต่มันเป็นเวรกรรมของสัตว์นะ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาเห็นสัตว์เดรัจฉาน อย่าไปดูถูกเหยียดหยามเขานะ เขาอาจจะเป็นพระโพธิสัตว์มาเกิดเป็นสัตว์ก็ได้

พระโพธิสัตว์แสวงชาติเป็นสัตว์เดรัจฉานก็มีนะ แต่เวลากรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน การกระทำของเราเป็นเวรเป็นกรรมกันทั้งนั้นนะ แล้วเราจะไปเสวยภพเสวยชาติเอาภพชาติใด เราอย่าไปดูถูกดูแคลนแม้แต่สัตว์เดรัจฉานนะ เขาอาจเป็นพระโพธิสัตว์มาเสวยชาติก็ได้

สิ่งนี้เรารักษาของเรา เราดูแลของเรา ไปวัดไปวาเพื่อเหตุนี้ไง วันนี้อันพระ วันพระ พระเป็นผู้ที่ประเสริฐ ประเสริฐที่ไหน ประเสริฐที่หัวใจใจ พระที่บวชแล้ว พระที่บวชแล้วชวนชวายเป็นของเรา หน้าทีการงานของพระ หน้าทีการงานของพระ เติบงกรรม นั่งสมาธิภาวนารักษาหัวใจของตน

เวลาบวชพระบวชด้วยญัตติจตุตถกรรม ด้วยธรรมและวินัย เวลาเราจะบวชหัวใจของเรา มันบวชพระมาแล้วก็มาทุกข์มายาก มาทุกข์มาเร่าร้อน โยมแสวงหามาก็แสวงหามาเพื่อปัจจัยเครื่องอาศัย พระเราเข้าบิณฑบาตด้วยปลีแข็ง

สิ่งที่แสวงหามา แสวงหามาเพื่อดำรงชีพ ดำรงชีพไว้ทำไม ดำรงชีพไว้เพื่อความอบอุ่นของหัวใจ ดำรงชีพไว้ให้คั่นคว่าหาสัจจะหาความจริงในใจของตน เวลาคั่นคว่าหาสัจจะหาความจริงในใจของตน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาเรือสัตว์ชนสัตว์ เรือสัตว์ชนสัตว์ที่ไหน เรือสัตว์ชนสัตว์ก็ในหัวใจของสัตว์โลกนั้นนะ หัวใจของสัตว์โลกมีมรรคมี่ผลขึ้นมากในใจของตน เวลาภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เรือที่ถอนที่ถอดถอนหัวใจของตน เรือถอดถอนกิเลส สำรอกคายมันออกๆ

เวลากิเลสๆ ว่าเราใช้ความคิดเป็นสัญญาอารมณ์ เราก็ใช้สัญญาอารมณ์ แล้วบอกว่าเราเป็นคนดี เรารู้จักมีมารยาทสังคม เราเป็นคนจิตใจกว้างขวาง

กว้างขวางก็ตายไ้ คับแคบก็ตายไ้ ทุกคนก็ตายหมด เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไ้ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะทั้งหมด แล้วถ้าไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ทำไมถึงไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันต้องมีที่มาที่ไปสิ

เวลาเกิดมา เกิดมาจากไหน เกิดมาจากพ่อจากแม่ พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก แต่พ่อแม่ก็มีเวรมี่กรรม เราก็มี่เวรมี่กรรม กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เห็นไหม

ลูกที่ดี อภิชาติบุตร บุตรที่ดีส่งเสริมยกย่องเชิดชูชาติตระกูลนั้นให้ยกงามขึ้นมา บุตรที่เกิดมาแล้วมีผลกระทบกระเทือนกัน นั่นนะเพราะว่ากรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กันไง จริตนิสัยของคนไง

เวลาลูกเกิดมา ลูกเกิดมามีบุญมีกรรมต่อกัน อันนั้นเราจะรู้จะเห็นได้ไม่ได้ก็แล้วแต่ แต่ในชาติปัจจุบันนี่ก็เป็นลูกของเราใช่ไหม แต่สังกรรมนี่มันเป็นการยืนยันไง ทำไมเป็นอย่างนั้นๆ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธศาสนามันเป็นยิ่งกว่าวิทยาศาสตร์ มันมีที่มาที่ไปของมันทั้งนั้นนะ มันไม่ลอยมาจากฟ้าหรอก ไม่มีอะไรลอยมาจากฟ้า มันต้องมีเหตุมีปัจจัยมีการกระทำ มันถึงเป็นมาอย่างนี้ แล้วถ้ามันเป็นอย่างนี้ขึ้นมาแล้วมันทำต่อไปอย่างไร ทำต่อไปนะ ถ้าคนมีสติปัญญา เห็นไหม เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนอย่างไร

เราเกิดมาปากกัดตีนถีบ เราเป็นคนที่ยึดโอกาส เราไม่มีสิ่งใดๆ เลย แต่เราก็มีชีวิต คนที่เขามีโอกาสของเขามหาศาล เขาทำอะไรประสบความสำเร็จของเขา นั่นคือโอกาสที่ดั่งามของเขา แต่เขาไม่ทำ เขาไม่สนใจ ก็เท่านั้น

แต่ถ้าเราสนใจของเราละ ถ้าเราสนใจของเรา เราแสวงหาของเรา เราชวนชวายของเรา นี่ไง สิ่งที่มีค่าๆ มีค่าที่นี้ไง เกิดมาถ้ามันปากกัดตีนถีบขนาดไหนก็แล้วแต่ แต่เรามีใจอยากกระทำ เราสงวนเวลาของเรา

ทางของคฤหัสถ์เป็นทางที่คับแคบ เราต้องมีหน้าที่การงาน เราต้องมีความรับผิดชอบ เราต้องดูแลรักษา กว่าจะได้ภาวนา ที ๒ พຼงนี้เข้าทำงานอีกแล้ว

แต่พระนี่ทางที่กว้างขวางมาก โดยธรรมชาติของเรานะ เราอยู่กับครูบาอาจารย์มาก่อน ท่านสอนว่า หัวหน้าเป็นหัวรถจักร หัวรถจักรต้องรับผิดชอบทั้งหมด เราฝึกหัดลูกศิษย์ลูกหา ๒๔ ชั่วโมงนะ ถ้าฉันเสร็จแล้ว โดยธรรมดาภาวนาได้เลย ตลอดจนพຼงนี้เข้าออกปิณฑบาท พระเรานี่ทางกว้างขวางมาก แต่กว้างขวางขึ้นมา ถ้ามีสติปัญญา เห็นไหม

คนที่ทำงาน คนที่ทำงานประสบความสำเร็จ ธุรกิจของเราเจริญรุ่งเรือง ผู้ชู! มันอยาก
ทำๆๆ ถ้าธุรกิจของเราจะล้มเหลวนะ มันปฏิเสธๆๆ มันอยากวิ่งหนี

พระเวลาที่ปฏิบัติได้เป็นสัมมาสมาธิมีสติปัญญาขึ้นมา เหมือนธุรกิจที่มันประสบ
ความสำเร็จ มันจะหยิบมันจะฉวยมรรคผลนิพพานเลยนะ มรรคผลนิพพานจะจับเมื่อไหร่ก็ได้
เวลาปฏิบัติอย่างนี้ ใ้อโฮ! มันชื่นชม มันมีสติปัญญา มันมีความสุขของมันไง

เวลาจิตของคนมันเสื่อม จิตของคนเวลาเสื่อมมันท้อแท้ถดถอย ใ้อโฮ! มันทุกข์มันยากๆ

เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติ เวลาจิตของคน ทั้งชีวิตของเราไม่เคยประสบความสำเร็จ
เลยหรือ ชีวิตของเราเนี่ย ชีวิตของคนทุกคนมันประสบความสำเร็จ มันพูดถึงความล้มเหลว จิต
ของคนมันยิ่งกว่านั้นอีก เพราะจิตของคนเป็นยิ่งกว่านั้นเพราะอะไร

เพราะบุพเพนิวาสานุสติญาณ เวียนวายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย มันได้ทำสิ่ง
ใดมาขนาดไหน นี่ไง กรรมเป็นอจินไตย อจินไตยเพราะอะไร อจินไตยเพราะมันซับซ้อนมาก มัน
ซับซ้อนจนไม่รู้ที่เราทำมาตั้งแต่ภพใดชาติใด

แต่ในปัจจุบันนี้เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนา
มากๆ เกิดในประเทศอันสมควร เกิดในประเทศที่พระพุทธศาสนา ผู้เฒ่าผู้แก่ของเราให้นับถือ
พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ศาสนาประจำชาติ พระพุทธศาสนาสอนเรื่องอิสรภาพ
ภราดรภาพ ความเสมอภาค

เสมอภาคเอาไว้ในตำรา เอาไว้ในพระไตรปิฎก แต่กูจะเหยียบย่ำมัน กูจะเอาชนะมัน...
ไร้สาระมากเลย

ภูมิใจตัวเองให้ได้ ก่อนที่ปฏิบัติ คนที่มีอำนาจวาสนาบารมีนะ เวลามองไปมันสังเวช จิต
หนึ่งมีค่าเท่ากันทั้งนั้นนะ เพียงแต่คนใจฉลาดแตกต่างกัน การแตกต่างกันนั้นก็เพราะการกระทำ
ของเขา ชาตินี้เขาจะโง่ก็ได้ ชาติต่อไปเขาจะฉลาดก็ได้

ในสมัยพุทธกาลนะ จูฬปันถกๆ เวลาพี่ชายมาบวช เขาเป็นลูกกำพร้าไปอยู่กับปู่ เวลาปู่
ขึ้นมา พี่ชายไปบวชเป็นพระอรหันต์ ไปเอน้องชายมาบวชไง พอน้องชายมาบวชขึ้นมา พี่ชาย

เป็นพระอรหันต์นะ เวลาบวชแล้วก็สอนให้ห้องท่งบาลีข้อหนึ่ง ท่งไม่ได้ ท่งอย่างไรก็ท่งไม่ได้ จนพี่ชายบอกให้ไปสึกเสีย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปตัดกรอเลย เพราะเขามีอำนาจวาสนาของเขา นี่เวลาคนโง่ คนฉลาดไป

“จูฬปันถก เธอจะไปไหน”

“จะไปสึก”

“ทำไมถึงสึกล่ะ”

“พี่ชายไล่ให้ไปสึก”

“เธอบวชเพื่อใครล่ะ”

“บวชเพื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

“เธอไม่ต้องสึกนะ เธอบวชเพื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอาผ้าขาวไปผืนหนึ่ง แล้วให้ลูบผ้าขาว”

ลูบว่าขาวหนอๆ ภาษาบาลี ไปลูบอยู่นั่นนะๆ

เพราะมันคนมีบุญมีกุศลนะ แต่ถึงเวลาแล้วสมองมันทึบ แต่เวลาไปลูบผ้าขาวมันชัดเจนไป ผ้าขาวลูบตลอดเวลามันก็เริ่มเศร้าหมอง เริ่มเศร้าหมอง มันมีสติปัญญาเกิดขึ้น มีสติปัญญาเกิดขึ้นมันสังเวชใจ หลุดพ้น เป็นพระอรหันต์นะ

พระสงฆ์มาก ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมเป็นอย่างนั้น ท่งบาลีข้อหนึ่งยังท่งไม่ได้เลย

เขาเคยดูถูกไป เขาเคยบวชเป็นพระฉลาดปราดเปรื่องมาก แต่พระเราเวลาบวชมาแล้วจะท่งปาฏิโมกข์ มีพระท่งปาฏิโมกข์อยู่ แล้วท่งผิดท่งถูก คนท่งหนึ่งสี่อใหม่ๆ ก็มีผิดมีถูกทั้งนั้นนะ ไปหัวเราะเขาไป จนเขาอาย เขาเลิกท่งปาฏิโมกข์ไปเลย เลิกทำความดีไปเลย นี่

กรรมอันนั้นนะ เห็นคนแล้วไปดูถูกเขาว่าสมองทึบ ฉะนั้นปราดเบรื่อง ไปเกิดชาติใหม่นั้นะ สมองทึบกว่าเขาก

แต่เขามีอำนาจวาสนาของเขาณะ เขาเคยเกิดเป็นราชา แล้วเวลาคนจะออกรบเขาตรวจพลสวนสนามไ เวลาสวนสนาม รถม้าสมัยโบราณนะ แล้วเกิดตายไปๆ เขาตรวจพลแล้วเขาเอาผ้าเช็ดหน้าเช็ดหน้าของเขา โอ้ย! มันเลอะฝุ่นไ นี่เป็นกรรมฐานที่ฝังใจมา

นี่อนาคตังสญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จริตนิสัย จริตนิสัยที่เขาสร้างของเขามา เขาได้สร้างของเขามา เขาฝังมาในใจของเขา แต่ไม่มีใครรู้ได้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะแก๊ง ให้ลูบผ้าขาวนะ ให้ลูบผ้าขาวนั้น ขาวหนอๆ แล้วมันจะขาวใหม่ละ ขี้เหงื่อขี้โคลมันลงไปมันจะขาวใหม่ แล้วถ้ามันไม่ขาวขึ้นมา มันแทง มันแทงเข้าไปในหัวใจก็ผ้าขาวๆ ทำไมมันสกปรกได้ มันสกปรกได้เพราะมือของเรา โอ้โฮ! ร่างกายของเรา สิ่งปฏิภูลในร่างกายของเรามันสกปรกโสโครกขนาดนี้เขียวหรือ แต่มันติดขัดไ มันเคยผูกมัดในหัวใจมาตลอดไ เวลามันถอดมันถอนนะ เวลามันถอดมันถอนมันต้องถอดถอนในหัวใจด้วยปัญญาในใจดวงนั้น

ใจดวงใดก็แล้วแต่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะได้สร้างบุญสร้างกุศลของจิตดวงนั้นมาแตกต่างกันไป จริตนิสัยๆ จริตนิสัยที่สร้างมา แต่สร้างมาแล้วมันต้องทำให้ชัดเจนอย่างนั้น แล้วเข้มแข็งอย่างนั้น แล้วทำให้ถึงใจอย่างนั้นนะ มันจะเข้าไปสู่ใจของตน

นี่ไ ที่เรามาทำบุญๆ กันอยู่ไ ทำบุญกันอยู่ไ ทำเดี๋ยวนีไก็ได้เดี๋ยวนีไ แต่มันฝังในหัวใจนั้นไป พอฝังในหัวใจนั้นไป มันจะให้ผลเมื่อไหร่ๆ ไ

นี่ก็เหมือนกัน พอทำบุญแล้ว ทำบุญด้วยความอบอุ่นความสงบสุขนะ แล้วมันจะได้อะไร อยากได้อะไร อยากได้ตัด้นหาความทะยานอยาก ทำบุญโดยทิ้งเหวๆ ทำบุญแล้วคือจบปฏิบัติห

สิ่งที่เราได้มา ได้มาด้วยความสะอาดรอบคอบ ได้มาด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ ได้มาด้วยความถูกต้องดีงาม เวลาถวาย ถวายด้วยหัวใจที่ดีงาม เวลาถวายแล้ว พระรับแล้วพระใช้ประโยชน์ร้อยเปอร์เซ็นต์ ปฏิภาห นี้บุญยิ่งใหญ่ จะเอาบุญอะไร

“โอ๊ย! ทำบุญแล้วจะได้รางวัลที่หนึ่ง ที่สอง ที่สาม”

บุญส่วนบุญ สิ่งนั้นมันได้สร้างสมของเขามา แต่ในปัจจุบันนี้เราทำเพื่อละความตึงเครียด ละความเครียด ละความกดดัน ละสิ่งต่างๆ ในหัวใจนี้ นี่คือนุญ

แล้วบุญมันสะสมไปๆ คุณงามความดีของเรา บุญคือความดีของเรา เราทำบุญกุศลของเรามันสะสมไปเรื่อยๆ มันได้มาตลอดเวลา มันเพิ่มพูนมาตลอดเวลา แล้วทำๆ ทำจนมันมันคงของมัน มันรับฟังใครก็ได้

คนทำบุญที่เขาเป็นหลักมีเกณฑ์ของเขาเนาะ ใครจะตีจินนิตามันเรื่องของเขา โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ สิ่งนี้มีของประจำโลก เขาจะว่าก็เรื่องของเขา แต่ไม่จริง เพราะเรารู้ของเราเอง เราเป็นคนทำเอง ความลับไม่มีในโลก

มือเราสกปรกใส่ใครเราก็ได้กลิ่นเหม็น มือเราสะอาดบริสุทธิ์เราก็ได้กลิ่นหอม มือเราไม่มีบาดแผล ทำอะไรก็ได้ มือเรามีบาดแผลสิ่งใดแล้วมันเจ็บแสบของมัน

ใจของเรา เรารู้ของเรา ความลับไม่มีในโลกหรอก ปัจจัยตั้ง สันทิฎฐิโก เรื่องที่สิ่งที่เขาตีจินนิตามันนั้นเป็นเรื่องกระแสโลก กระแสโลกก็เป็นเรื่องโลก กระแสธรรมเป็นเรื่องธรรม แล้วธรรมอยู่ไหนล่ะ

ธรรมอยู่ในตัวพระไตรปิฎก ธรรมอยู่ที่หลวงพ่อก หลวงพ่อกำลังพูดนี้เป็นธรรม แล้วความคิดเชิงไม่เป็นธรรมหรือ

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

เขาไปอินเดียกันนะ ไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ แล้วพุทธะในใจของเชิงนี้ล่ะ พระพุทธเจ้าเป็นๆ ในกลางหัวอกนี้ล่ะ เชิงทอดทิ้งได้หรือ เชิงทอดทิ้งพุทธะในใจของเชิงแล้วเชิงจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่อินเดีย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไป ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว เขาฝากพุทธะไว้กลางหัวใจของชาวพุทธ แล้วชาวพุทธก็หายใจเข้าพุท หายใจออกโธ เวลาเข้าไปถึงพุทธะนะ ไปถึงสัมมาสมาธิ ถึงจิตตั้งมั่น โอ๊ย! ใครทำสมาธิได้จะซาบซึ้งในพระพุทธานุศาสนานะ

เพราะทำสมาธิได้ถ้าไม่มีศีล สมาธิ ปัญญาต่อเนื่องไป สมาธิก็คือสมาธิไง ฤาษีชีไพรก็ทำได้ พวกหมอดูทำเก่งด้วย เพราะคาดคะเนมันทำได้มากกว่า เพราะความชำนาญของเขา

แต่เราเป็นชาวพุทธนะ ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิจะแยกแยะเข้าไปในใจของเราว่าอะไรมันทำให้แฉงเกิด อะไรทำให้ตั้งเครียด อะไรทำให้แฉงทุกข์ยาก แล้วพิจารณาของมัน แยกแยะของมัน

กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ กิเลสมันแยกออกจากกันไป ชันธ์ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชันธ์ ๕ ชันธ์ ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชันธ์ ๕ ถ้าเราไปยึดไปมั่นความคิดเรา เราก็เป็นทุกข์ไง

ความคิดก็เป็นความคิด ทุกข์ก็เป็นทุกข์ ตัดหาความทะยานอยากก็เป็นตัดหาความทะยานอยาก แล้วมันแยกออกไปได้อย่างไร มันแยกออกไปด้วยปัญญาที่เราแยกแยะของเราเนี่ย ใจ แล้วปัญญาอยู่ไหนล่ะ

มันต้องมีครูบาอาจารย์ เห็นไหม มาตรฐานของสังฆกรรมนะ มันมีมาตรฐาน พอมีมาตรฐานแล้ว ในวงกรรมฐาน เวลาครูบาอาจารย์เราทำนสนทนาธรรม ธมฺมสภาจฺจฺฉา เอตมฺมงฺกมฺมุตฺตมํ เป็นมงคลในวงกรรมฐาน

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาครูบาอาจารย์เรา หลวงตาทำนสนทนาธรรมกับหลวงปู่ขาว หลวงตาได้สนทนาธรรมกับหลวงปู่แหวน นี่คือการสนทนาธรรม นี่คือมาตรฐาน มาตรฐานของคุณธรรม

ไม่ใช่ลอยมาจากไหนก็ “ฉันสำเร็จ” สำเร็จอะไร สำเร็จอะไร สำเร็จอารมณ์มึ่งนะสิ ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันไช้ใหม่

พระพุทธศาสนามีที่ไปที่ไปหมดเลย ไม่มีสิ่งใดเป็นของฟรี ต้องขวนขวาย คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะที่กระทำด้วยสัมมาทิฐิถูกต้องดีงาม ชอบธรรมตามความเป็นจริง เป็นปัจเจกตั้ง สันติปฏิญญาในหัวใจ เพราะหัวใจมันรู้

เราสงสัย มีคนยกย่องไปหมดเลย “ฉันเป็นพระอรหันต์ๆ” แต่เราทุกข์เกือบตาย “ฉันมีคุณงามความดีๆ” แต่มันเศร้าหมองในใจ เห็นไหม ปัจเจกตั้งไง เรารู้ เรารู้เราเห็นชัดเจน สิ่งนี้เป็นสังขะความจริง แล้วครูบาอาจารย์ท่านตรวจสอบกัน ท่านสนทนาธรรมกันชัดเจนมาก

ธรรมะมีมาตรฐาน มรรค ๔ ผล ๔ มีคุณธรรมตามความเป็นจริง แล้วคนที่มีคุณธรรมในหัวใจจะมีความสุขเพราะมันเป็นวิมุตติสุข มันเป็นองค์ของคุณธรรม คุณธรรมที่ในใจของเรา

ใจของเรามันบีบคั้น มันทุกข์ขนาดนี้ แล้วลองคิดเปรียบเทียบสิ คนที่เขาปล่อยวางที่เขามีความสุขจริง เขาจะมีความสุขอย่างไร เขาต้องไปเที่ยวรอบโลกไหม เขาต้องไปبابอคอกแตกไหม

เขาอยู่ในถ้ำเขาก็มีความสุข อยู่โคนไม้ก็มีความสุข อยู่ที่ไหนก็มีความสุข เพราะมันสุขจากหัวใจ เอวัง